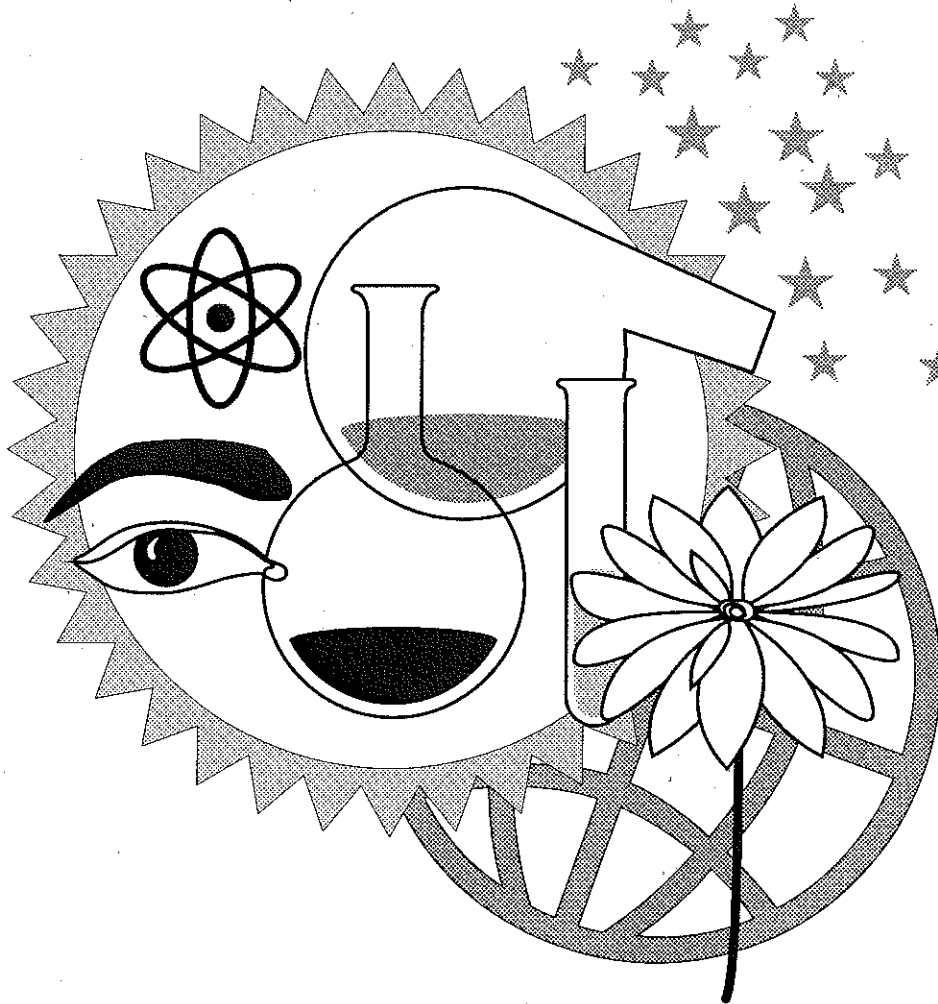

Junior High School Science Glossary

Life Science

English-Vietnamese

BOARD OF EDUCATION OF THE CITY OF NEW YORK

**BOARD OF EDUCATION
OF THE CITY OF NEW YORK**

William C. Thompson, Jr.
President

Irene H. Impellizzeri
Vice President

Jerry Cammarata

Carol A. Gresser

Sandra E. Lerner

Luis O. Reyes

Ninfa Segarra

Alen Gershkovich
Student Advisory Member

Rudolph F. Crew
Chancellor

JUNIOR HIGH SCHOOL SCIENCE GLOSSARY

ENGLISH - VIETNAMESE

Life Science

**TRUNG HỌC ĐỆ I CẤP
TỪ VỰNG KHOA HỌC
ANH - VIỆT**

**Chinese/Asian Bilingual Education Technical Assistance Center
Office of Bilingual Education
Board of Education of the City of New York
1996**

INTRODUCTION

In 1992, CABETAC initiated a project in developing a series of bilingual glossaries in Chinese and Korean. At present, the following glossaries are available from the CABETAC office:

Junior High School General Science: Chinese & Vietnamese

High School General Science: Chinese, Burmese & Bengali

High School Pre-Calculus & Calculus: Chinese

High School Integrated Math I: Chinese

Math II: Chinese & Bengali

Math III: Chinese

High School Science- Biology: Chinese, Korean, Bengali

- *Chemistry:* Chinese & Korean

- *Physics:* Chinese & Korean

High School Social Studies-Global History: Chinese, Korean, Bengali, Vietnamese & Burmese

The *English-Vietnamese Junior High School Science Glossary* is one of the series developed by CABETAC under the auspices of the Office of Bilingual Education, Board of Education of the City of New York. This project is made possible by a grant from the Office of Bilingual Education, New York State Education Department.

The glossaries developed by CABETAC have been serving as a study aid for Asian bilingual high school students who are already knowledgeable in the subject areas in their own native languages. Furthermore, these glossaries are approved to be used by bilingual students as a test aid when taking the Regents examinations. The CABETAC staff believe that the glossaries can help Asian bilingual students in keeping pace with the national movement of raising standards for **all** students.

For information or recommendation, contact CABETAC office, Office of Bilingual Education, c/o Seward Park High School, 350 Grand Street, Room 518, New York, NY 10002. Telephone:(212)677-0493. FAX: (212) 677-0398.

ACKNOWLEDGMENTS

High School English-Vietnamese Science Glossary: General Science is one of a series of bilingual glossaries containing vocabularies extracted from high school textbooks. This project is sponsored by the Chinese/Asian Bilingual Education Technical Assistance Center (CABETAC). Dr. Florence Pu-Folkes, Director of CABETAC, and Wendy Yang, coordinator of CABETAC, provided overall supervision and coordinated the completion of the Glossary Series.

We wish to thank Dr. Frank Tang, former director of CABETAC, under whose leadership this project was initiated. Special acknowledgment is extended to the following persons who developed the *English-Chinese Science Glossary : General Science* upon which, glossaries in other Asian languages were translated:

Dr. Lily Yip, Science teacher, Francis Lewis High School
Yun Zheng Fan, Science teacher, Newtown High School
Peiqing Yang, former Resource Specialist of CABETAC
DeKun Yuan, word processor of CABETAC
Jennifer Fung, Secretary, Office of Bilingual Education

The contributions of the following translators are also gratefully acknowledged:

Tran Thi Nguyet, Executive Director, Asian Consulting Services, Inc.
James Lap, Director of Computer Support Services., New York City
Technology College, CUNY
Cambao De Duong, Program Director, Chinatown Manpower Project, Inc.

Special appreciation is extended to Dr. Lillian Hernandez, Executive Director of the Office of Bilingual Education, Board of Education of the City of New York, and Carmen Perez Hogan, Coordinator of the Office of Bilingual Education, New York State Education Department. Without their support, this project would never have been possible.

KHOA HỌC ĐỜI SỐNG

LIFE SCIENCE

A

absorption	hấp thụ
adaptation	tính thích nghi
aerobic organism	cơ thể (sinh vật) hiếu khí
albumen	an-bu-men; lòng trắng trứng
algae	tảo; rong biển
alveoli	phế nang
ameba	a-mip
amino acid	a-xit a-mi-no
ammonia	am-mo-ni-ac
amphibian	động vật lưỡng cư
anaerobic organism	cơ thể (sinh vật) yếm khí
anemia	bệnh thiếu máu
angiosperm	cây hạt kín
anther	bao phấn
antibiotic	kháng sinh
antibodies	kháng thể

aorta

động mạch chủ

arctic tundra

đất đai vùng Bắc cực

arteries

động mạch

asexual

vô tính

atrium

tâm nhĩ

B

bacilli	trực khuẩn
bacteria	vi khuẩn
bacteriologist	nhà vi khuẩn học
bacteriology	vi khuẩn học
bacteriophage	thực khuẩn thể
benign tumor	ung nhọt hiền
biceps	bắp thịt tay (chứa đôi)
bile	mật
binary fission	hạch nhị phân
biology	sinh vật học
biome	sinh thực vật cùng nhóm sinh thái
biuret solution	dung dịch bi-u-ret
blending	hòa lẫn; trộn lẫn
blood vessel	mạch máu
bronchi	phế quản
budding	nảy chồi, nụ, lộc
bulb	cái bóng (đèn)

C

calorie	ca-lo; nhiệt lượng
capillaries	mao mạch
carbohydrate	hi-đrat cac-bon
cardiac	thuộc về tim
carnivore	động vật ăn thịt
cartilage	sụn
casein	ca-se-in
cell	tế bào. Pin
cell division	sự phân chia tế bào
cell membrane	màng tế bào
cellulose	xen-lu-lo-za
centimeter	cen-ti-mét; phân
centrifuge	máy ly tâm
cerebellum	tiểu não
cerebrum	não; óc
chamber	buồng; ngăn
chlorophyll	clo-ro-phin (chất diệp lục)

chloroplast	hạt diệp lục
chordata	hệ động vật có xương sống
chordates	các vật thuộc hệ có xương sống
chromosome	nhiễm sắc thể
cilia	lông mi. Lông của tế bào biểu mô
circulation	sự tuần hoàn
classification	sự phân loại
cleavage	chỗ nứt. Sự chẻ, tách
clot	cục
cocci	cầu khuẩn
cochlea	bộ phận hình xoắn tròn ốc trong ốc tai
cold blooded	thuộc máu lạnh
compound microscope	kính hiển vi phức hợp
conditioned response	phản ứng (phản xạ) có điều kiện
cone	hình nón
contagious disease	bệnh truyền nhiễm
contract	co lại; nén lại
control	kiểm soát; kiểm tra

cornea

giác mạc

coronary artery

nhánh động mạch có nhiệm vụ

chuyển máu về tim

cytoplasm

tế bào chất

D

deciduous	rụng (quả, lá) do chín hoặc tới mùa rụng
deficiency disease	bệnh thiếu dinh dưỡng
depressant	chất làm giảm hoạt động của thần kinh hay cơ thể
dermis	chân bì. Lớp da nằm dưới lớp biểu bì
diaphragm	hoành cách mô
dicot (cf dicotyledon)	cây hai lá mầm
diet	ăn kiêng cử
dietitian	chuyên gia về dinh dưỡng
digestive system	hệ thống tiêu hóa
digestive tract	bộ máy tiêu hóa
disease	bệnh
dispersal	sự tán sắc

dominant gene

gien trội

drug abuse

lạm dụng thuốc men

ductless gland

tuyến vô quản

E

ear bone	xương tai
eardrum	màng tai; màng nhĩ
ecology	sinh thái học
ecosystem	hệ thống sinh thái
ectoderm	ngoại bì
egg cell	tế bào trứng
embryo	phôi; phôi thai
emulsification	sự nhũ tương hóa
endocrine	tuyến nội tiết
endoderm	nội bì
endoskeleton	bộ xương trong
environment	môi trường
enzyme	en-zim
epidermis	biểu bì
esophagus	thực quản
ethyl alcohol	cồn e-tyl
evolution	tiến hóa

exhaling

thở ra

exoskeleton

bộ xương ngoài

experiment

thí nghiệm

extinct

tuyệt chủng

F

fertilization

sự thụ tinh; sự làm cho có

màu mỡ

fertilizer

phân bón. Cái làm thụ tinh

fetus

bào thai

fiber

sợi; thớ

filament

sợi nhỏ

flagella

roi; một cấu trúc giống như cái

roi chuyển tế bào tinh trùng

fluid tissue

mô lỏng

food chain

dây chuyền thức ăn

food pyramid

dây chuyền thức ăn kiểu

kim tự tháp

food web

dây chuyền thức ăn kiểu

mạng nhện

fossil

vật hóa thạch

fragile

mỏng manh

functional movement

chuyển động theo chức năng

fungi

các loại nấm mốc (nấm,
men...)

G

gall bladder	túi mật
gamete	giao tử
gastric juice	dịch vị
gene	gien
gene engineering	công việc thiết kế của gien
gene mutation	sự biến đổi của gien
gene transfer	sự chuyển hoán của gien
genetic factor	nhân tố di truyền
genetic formula	công thức di truyền
geneticist	nhà di truyền học
genetics	di truyền học
genic balance	cân bằng di truyền
gills	mang (cá). Lá tia
gland	tuyến
glucose	glu-co
goiter	bướu cổ

H

habitat	chỗ ở; nhà
hemoglobin	hồng huyết cầu
herbivore	động vật ăn cỏ
heredity	tính di truyền
hormone	hoc-mon; nội tiết tố
human embryology	nhân phôi học
hydrobiology	thủy sinh vật học

illusion	ảo ảnh, ảo tưởng
image	ảnh; hình ảnh
immunity	sự miễn dịch; miễn nhiễm
immunology	miễn dịch học
impules	nổi xung
impulse	xung lực
inactivation	sự bất động
inbreeding	giao phối giữa thân thuộc với nhau
infection	sự nhiễm trùng
infectious disease	bệnh do nhiễm trùng
infective stage	giai đoạn lây nhiễm
inhalation	sự hít vào
inhaling	hít vào
inherited disease	bệnh do di truyền
inherited trail	dấu vết di truyền

inoculation	sự tiêm chủng
insect	côn trùng
instinct	bản năng
instrument	dụng cụ
insulin	in-su-lin
intestine	ruột
invertebrate	vật không xương sống
involuntary muscle	bắp thịt phản xạ vô thức
iris	tròng mắt; mống mắt
isolation	cô lập

J

jellyfish

con sứa

joint

nối; khớp

K

kidney

quả thận

kilogram

kí-lô-gam; kí

kilometer

ki-lô-mét; cây số

L

leaflet	lá nhỏ
lens	thấu kính
lichen	địa y (các loại cỏ rêu bám trên đất, cây, tường)
life cycle	chu kỳ đời sống
life span	tuổi thọ tối đa
light filter	vật lọc ánh sáng
lime water	nước vôi
lipase	en-zim trong mật tụy tạng
liter	lít

M

macromolecule	cao phân tử
macrophage	bạch huyết cầu
macroscopic	có thể thấy bằng mắt thường
magnifying glass	kính lúp
malabsorption	hấp thụ kém
maldevelopment	phát triển không đúng
malignant tumor	ung nhọt độc
mammal	động vật có vú
mammary gland	nhũ tuyến; hạch vú
maturation	sự chín; trưởng thành
maturity phase	thời kỳ chín muồi; thời kỳ trưởng thành
medulla	tủy xương; tủy sống
metabolic balance	cân bằng trong trao đổi chất
metabolism	sự trao đổi chất
micro organism	vi sinh vật
microscopic	hiển vi

migration	sự du cư
mitosis	phân bào có tơ
monocot	cây một lá mầm
monocyte	bạch cầu đơn
monoecism	sự lưỡng tính
mucus	mủ
mushroom	nấm
mutation	sự đột biến
mutual assimilation	hấp thụ hỗ tương; đồng hóa tương

N

narcotic	thuốc mê
native habitat	nơi sống gốc; nguyên quán
natural adaptation	thích nghi tự nhiên
natural antibody	kháng thể tự nhiên
natural resource	tài nguyên thiên nhiên
natural selection	chọn môi trường do bản năng tự nhiên
naturalization	thuần hóa
neuron	ơ-ron (tế bào dây thần kinh)
neutral	trung hòa; trung tính
neutralization	trung tính hóa
nicotine	ni-co-tin
nitrifying bacteria	vi khuẩn ni-trat hóa
nitrogen fixing bacteria	vi khuẩn ni-tơ cố định
nourishment	sự nuôi dưỡng
nuclear	thuộc về hạt tế bào
nuclear membrane	màng hạt nhân

nucleic acid

a-xit nu-cle-ic

nucleus

hạt tế bào

nutrient

chất dinh dưỡng

nutritive tissue

mô dinh dưỡng

O

observation

sự quan sát

offspring

con cái

optic nerve

thần kinh thị giác

optical microscope

thấu kính hiển vi

organ

cơ quan; cơ phận

organic

hữu cơ

organism

cơ thể; cơ quan; sinh vật

osmotic pressure

sức ép thẩm lọc

outer ear

vành tai

ovary

buồng trứng

oxidation

sự o-xi hóa

P

paralysis	chứng liệt, tê liệt
parasite	ký sinh vật
paramecium	nhóm động vật một tế bào (cá nước ngọt)
pasteurization	phương pháp (sự) khử trùng
paternal plant	cây gốc; cây cái
penicillin	pe-ni-xi-lin
pepsi	pep-si
perception	cảm nhận
perennial crop	giống cây sống đời
peristalsis	sự nhu động
petal	cánh hoa
phloem	li-be (mô phức hợp dùng để dẫn nhựa trong cây)
photosynthesis	tác dụng quang hợp
physiological disorder	rối loạn sinh lý

pistil	nhụy hoa
plasma	huyết tương
platelet	tiểu huyết cầu
pollen	phấn hoa
pollination	sự thụ phấn
pollution	ô nhiễm
population	dân số
pore	lỗ chân lông
premature	sự nở sớm (non)
protein	chất đạm; pro-te-in
protoplasm	chất nguyên sinh
protozoa	động vật nguyên sinh
pulse	Mạch; nhịp đập
purify	tinh chế; tinh lọc

R

receptor	bộ phận tiếp nhận
recycling	dùng lại
red blood cell	hồng huyết cầu
reflex	phản xạ
reflux	thủy triều xuống. Dòng ngược
refreshment	nghỉ ngơi, tỉnh dưỡng, canh tân
refrigeration	ướp lạnh
regeneration	tái sinh; phục hồi
rejection	bác bỏ. Loại bỏ
rennin	chất trong tảo ren-net
replanting	trồng lại
reproduction	sinh sản
reptile	loài bò sát
residual	phần còn lại; cặn bã
respiration	sự hô hấp
respond	đáp ứng; phản ứng
restoration	phục hồi

retina

võng mạc

Rickets

bệnh còi xương

ripening

chín; chín muối

rootlet

rễ con

rot

mục, rữa; hư thối

S

saliva	nước dãi, nước miếng
sap	nhựa cây
scavenger	động vật ăn xác thối
scientific method	phương pháp khoa học
secretion	sự tiết; sự bài tiết
section	chi nhánh; mẫu cắt
segment	phân đoạn; đốt; đoạn
sensitivity	sự nhạy cảm
sepal	lá đài
skeleton	bộ xương
species	loài
sperm cell	tế bào tinh dịch
spirilla	khuẩn xoắn
spontaneous generation	sinh sản tự nhiên
sprout	mầm, chồi (cây)
stamen	nhụy (hoa) đực
starch	hồ cứng

starvation	chết đói
stem	thân (cây); cuống, cọng (lá, hoa)
sterile	cần cỗi; vô sinh; vô trùng; tuyệt giống
steroid	ste-ro-it
stethoscope	ống nghe (bệnh)
stigma	vết nhỏ. Đầu nhụy (hoa)
stimulant	chất kích thích
stimulation	sự kích thích
stimulus	kích thích tố
stomate	lỗ hơi của cây, lá
striated muscle	bắp thịt dây
stroke	bất tỉnh vì đứt mạch máu đầu
synthesis	tổng hợp

T

temperature	nhệt độ
thermometer	nhệt kế
therophyte	loại cây ăn thịt
tissue	mô
toxin	độc tố
trachea	khí quản
trait	nét; đặc điểm
transection	sự chia, cắt chéo
transform	biến, đổi dạng, hình
transmission	sự truyền đi
transplantation	sự cấy, ghép, dời đi trồng nơi khác
triceps	bắp thịt tay chia ba
tropical	nhệt đới
trunk	thân cây
tuber	củ (thực vật)
tumor	ung nhọt

U

unconditional reflex	phản xạ không điều kiện
undeveloped	không phát triển
unicellular animal	động vật đơn bào
unisexual	đơn tính
universal donor	tạo hóa
urea	u-rê
ureter	ống dẫn nước tiểu
urethra	ống tiểu; ống đái
urinary bladder	bàng quang; bọng nước đái
urine	nước tiểu; nước đái
uterus	dạ con

V

vaccination	sự tiêm chủng; chích ngừa
vaccin	vác-xin
vacuole	không bào
valve	cái van (tim)
variola	bệnh đậu mùa
vascular area	vùng mạch máu
vegetable insecticide	thuốc trừ sâu thực vật
vegetative propagation	truyền giống sinh thực
vein	tĩnh mạch
ventricle	tâm thất
vertebra	đốt xương sống
vertebrate	động vật có xương sống
villi	lông nhung; lông tơ
virus	vi-rút
visual organ	thị giác

vitamin

vi-ta-min; sinh tố

vocal cord

dây âm thanh

voluntary muscle

bắp thịt phản xạ hữu thức

W

white blood cell

bạch huyết cầu

X

xylem

tế bào trong gỗ

Y

yeast

men; men rượu (bia)

yolk cell

tròng đỏ trứng

Z

zoogeography

địa học về nguồn gốc động vật

zygote

hợp tử [thực vật]; trứng đã

thụ tinh